

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om strålsäkerhetscentralen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om strålsäkerhetscentralen (RP 60/2015 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- avdelningschef, överdirektör Veli-Mikko Niemi, social- och hälsovårdsministeriet
- medicinalråd Mikko Paunio, social- och hälsovårdsministeriet
- finansråd Pekka Hurtola, statsrådets kansli
- regeringsråd Ilpo Nuutinen, statsrådets kansli
- industriråd Herkko Plit, arbets- och näringsministeriet
- generaldirektör Petteri Tiippana, Strålsäkerhetscentralen
- direktör Hannu Koponen, Strålsäkerhetscentralen
- expert Tuomo Huttunen, Finsk Energiindustri rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om strålsäkerhetscentralen ändras.

Syftet med propositionen är att överföra administreringen av strålsäkerhetscentralens internationella sakkunnigtjänster som gäller strål- och kärnsäkerhet till ett aktiebolag som ska bildas.

Aktiebolaget ska helt och hållet ägas av staten. Bolaget ska administreras av Strålsäkerhetscentralen och social- och hälsovårdsministeriet ska ansvara för ägarstyrningen av bolaget. Aktierna i det aktiebolag som ska bildas tecknas för statens räkning.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2016.

Betänkande EkUB 9/2015 rd

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget godkänns med ändringar.

Syftet med propositionen är att Strålsäkerhetscentralens (STUK) internationella sakkunnigtjänster bolagiseras för att bli ett nytt aktiebolag helt i statlig ägo. Det blir då möjligt att fortsätta utveckla de internationella strål- och kärnsäkerhetstjänsterna företagsmässigt. Verksamheten ska huvudsakligen drivas av de anställda som överförs från centralen, men det ska också gå att använda sig av andra finländska branschaktörers kompetens i olika projekt. Det är också meningen att aktiebolaget ska svara för kärnsäkerhetssamarbetet inom Finlands närområden med anslag från statsbudgeten.

Utskottet ställer sig bakom propositionens syften. Det finns internationell efterfrågan på Strålsäkerhetscentralens högklassiga kompetens, och det är motiverat att utnyttja denna potential kommersiellt både av ekonomiska orsaker och för att öka den internationella kärn- och strålsäkerheten. Bolagsformen är det bästa sättet att stödja en sådan utveckling. Ökad internationell verksamhet hjälper också till att upprätthålla och vidareutveckla våra nationella kompetensresurser.

Utskottet vill dock understryka att Strålsäkerhetscentralens primära uppgift är att sörja för den nationella kärn- och strålsäkerheten. På samma sätt måste man noggrant sörja för att myndighetsuppgifterna inte sammanblandas med den affärsmässiga verksamheten. Det kan finnas politisk sensibilitet som är kopplad till internationell verksamhet, och då krävs det föregripande diskussion om projekten med de berörda ministerierna.

Enligt propositionen ska Strålsäkerhetscentralen administrera det nya bolaget, medan social- och hälsovårdsministeriet svarar för ägarstyrningen. I detta avseende strider propositionen mot lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning. Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget till dessa delar ändras på det sätt som närmare framgår av detaljmotiven, dvs. så att social- och hälsovårdsministeriet svarar för både administration och ägarstyrning.

DETALJMOTIVERING

4 a §. Den föreslagna nya 4 a § gäller ett aktiebolag som ska producera strål- och kärnsäkerhetstjänster.

Enligt lagförslaget ska Strålsäkerhetscentralen ansvara för bolagets administration medan social- och hälsovårdsministeriet svarar för ägarstyrningen. Utskottet konstaterar att förslaget i detta avseende inte stämmer överens med lagen om statens bolagsinnehav och ägarstyrning (1368/2007). I enlighet med vad som föreskrivs i 6 § i den lagen går det inte att dela upp administration och ägarstyrning i aktiebolaget mellan olika myndigheter på det sätt som föreslagits. Om Strålsäkerhetscentralen ges ansvar för bolagets administration borde också ägarstyrningen överföras till centralen.

Betänkande EkUB 9/2015 rd

Staten måste i alla lägen kunna garantera att centralens huvudsakliga uppgifter sköts smidigt och därför är det ändamålsenligt att social- och hälsovårdsministeriet handhar både administration och ägarstyrning. Utskottet föreslår att de föreslagna 4 a § 1 och 2 mom. ändras i enlighet med detta.

Dessutom poängterar utskottet att den nya 4 a § med avvikelser från vad som framgår av propositionens detaljmotiv inte förses med rubrik.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 60/2015 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om strålsäkerhetscentralen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen om strålsäkerhetscentralen (1069/1983) en ny 4 a § som följer:

4 a §

De internationella sakkunnigtjänster som gäller strål- och kärnsäkerhet sköts av ett aktiebolag som bildas i anslutning till Strålsäkerhetscentralen. Bolaget sköter även kärnsäkerhetssamarbetet i närområdena i enlighet med det anslag som Strålsäkerhetscentralen beviljar bolaget.

Social- och hälsovårdsministeriet svarar för bolagets ägarstyrning och aktieförvaltning.

Strålsäkerhetscentralen kan placera sina immateriella rättigheter samt utrustning och andra anläggningstillgångar i aktiebolaget.

Strålsäkerhetscentralen kan mot ersättning till marknadspris producera administrativa tjänster och andra stödtjänster för aktiebolaget.

Denna lag träder i kraft den 2015.

Helsingfors 11.11.2015

Betänkande EkUB 9/2015 rd

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Mika Lintilä cent
medlem Markus Lohi cent
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Joakim Strand sv
ersättare Johanna Ojala-Niemelä sd.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.